

แนวทางส่งเสริมการบริหารจัดการกลุ่มแม่บ้านผลิตเครื่องแกงชุมชน
บ้านฝายท่านาเขลียง หมู่ที่ 11 ตำบลนาแว อำเภอนาวัง
จังหวัดนครศรีธรรมราช*

GUIDELINES FOR PROMOTING THE MANAGEMENT OF THE HOUSEWIVES' CURRY
PASTE-PRODUCING GROUP AT BAN FAITHA NA KHLIANG COMMUNITY
IN VILLAGE NO. 11, NA WAE SUB-DISTRICT, CHAWANG DISTRICT,
NAKHON SI THAMMARAT PROVINCE

พัชรินทร์ เกลียงกลา

Patchareeporn Kliangklae

จิตติมา ดำรงวัฒนะ

Jittima Damrongwattana

อุดมศักดิ์ เตโชชัย

Udomsak Dechochai

เตโช แชน้ำแก้ว

Daycho Khaenamkhaew

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

Nakhon Si Thammarat Rajabhat University, Thailand

นรากร ทองแท้

Narakorn Thongthae*

นักวิชาการอิสระ

Independent Academic, Thailand

*Corresponding author E-mail: narakon087@hotmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการบริหารจัดการกลุ่มแม่บ้านผลิตเครื่องแกง 2) ศึกษาสภาพปัญหาการบริหารจัดการกลุ่มแม่บ้านผลิตเครื่องแกง และ 3) ศึกษาแนวทางส่งเสริมการบริหารจัดการกลุ่มแม่บ้านผลิตเครื่องแกงชุมชนบ้านฝายท่านาเขลียง โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ ใช้เครื่องมือเป็นแบบสัมภาษณ์เชิงลึก และสนทนากลุ่ม โดยเลือกแบบเจาะจง ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ได้แก่ กลุ่มแม่บ้านผลิตเครื่องแกง จำนวน 6 คน เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา และสรุปภาพรวม ผลการวิจัย พบว่า 1) การบริหารจัดการกลุ่มแม่บ้านผลิตเครื่องแกงชุมชนบ้านฝายท่านาเขลียง พบว่า 1.1) ด้านการบริหารองค์กร ประชุมเพื่อกำหนดหน้าที่ วางแผนในการทำงาน 1.2) ด้านการบริหารคน คัดเลือกสมาชิกให้เหมาะสมกับงานที่ได้รับมอบหมาย 1.3) ด้านการบริหารเครื่องมือ วัสดุ อุปกรณ์ เลือกใช้อุปกรณ์ที่เหมาะสม และวัตถุดิบที่มีคุณภาพ และ 1.4) ด้านการบริหารงบประมาณ มีการจัดทำบัญชีรายรับ รายจ่าย สรุปผลกำไรขาดทุน 2) สภาพปัญหาการบริหารจัดการกลุ่มแม่บ้านผลิตเครื่องแกงชุมชนบ้านฝายท่านาเขลียง พบว่า 2.1) ด้านสภาพปัญหาในการบริหารองค์กร สมาชิกในกลุ่มมีความคิดเห็นไม่ตรงกัน 2.2) สภาพปัญหาด้านการบริหารคน 2.3) สภาพปัญหาด้านเครื่องมือ วัสดุ อุปกรณ์ มีเครื่องมือเก่าที่ไม่ทันสมัย และ 2.4) สภาพปัญหาในการบริหารการเงิน งบประมาณภายในกลุ่มเอง

* Received 20 May 2023; Revised 19 June 2023; Accepted 29 June 2023

ไม่มีเงินทุนที่จะมาใช้หมุนเวียนในกลุ่ม และ 3) แนวทางส่งเสริมการบริหารจัดการกลุ่มแม่บ้านผลิตเครื่องแกงชุมชนบ้านฝายท่านาเขลียง พบว่า 3.1) แนวทางส่งเสริมด้านการพัฒนากลุ่ม 3.2) แนวทางส่งเสริมด้านหน่วยงานสนับสนุน 3.3) แนวทางส่งเสริมด้านการตลาด 3.4) แนวทางส่งเสริมด้านวัตถุดิบ 3.5) แนวทางส่งเสริมด้านการสืบทอด และ 3.6) แนวทางส่งเสริมด้านบรรจุภัณฑ์

คำสำคัญ: การพัฒนา, การบริหารจัดการ, วิสาหกิจชุมชน, กลุ่มผลิตเครื่องแกง

Abstract

The objectives of this research article aimed to study the following: 1) The management of the housewives' curry paste-producing group at Ban Faitha Na Khliang Community, 2) The conditions of problems in the management of the housewives' curry paste-producing group at Ban Faitha Na Khliang Community, and 3) The guidelines for promoting the management of the housewives' curry paste-producing group at Ban Faitha Na Khliang Community. The research used qualitative research methods. The results of the research found the following details: 1) The management of the housewives' curry paste-producing group at Ban Faitha Na Khliang Community indicated the following details: 1.1) The organizational management aspect, which implied meeting to assign duties and planning for work, 1.2) People management, which implied selecting for assigning with suitable tasks, 1.3) The management of tools, materials, and equipment, which implied selecting appropriate equipment and raw materials with quality, and 1.4) Budget management implied accounting of income and expenses to summarize profit and loss; 2) Conditions of problems in the management of the housewives' curry paste-producing group at Ban Faitha Na Khliang Community indicated the following details: 2.1) Problems in terms of organizational management, which indicated conflicting opinions among group members, 2.2) Conditions of problems in human management, 2.3) Problems in terms of tools, materials, and equipment, which indicated using obsolete tools, and 2.4) Problems in financial management and budget, which indicated that within the group itself, there was no funds to be used for circulation in the group; 3) Guidelines for promoting the management of the housewives' curry paste-producing group at Ban Faitha Na Khliang Community indicated the following details: 3.1) Guidelines for promoting the development of the group, 3.2) Guidelines for promoting in terms of the supporting agencies, 3.3) Guidelines for marketing promotion, 3.4) Guidelines for promoting in terms of raw materials, 3.5) Guidelines for promoting inheritance, and 3.6) Guidelines for promoting in terms of packaging.

Keywords: Development, Management, Community Enterprise, Curry Paste-Producing Group

บทนำ

การบริหารจัดการกลุ่มองค์กรชุมชนเป็นรูปแบบหนึ่งขององค์กรเกิดจากการรวมกลุ่มของคนในชุมชนที่มีการจัดระบบความสัมพันธ์ของคนในชุมชนเพื่อดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกันเพื่อประโยชน์ของส่วนรวมให้ลุล่วงไปด้วยดี องค์กรลักษณะนี้เป็นสิ่งที่บรรพบุรุษได้สร้างขึ้นมาสืบทอดชีวิตของชุมชนให้สามารถพึ่งตนเองได้ทั้งด้านกายภาพ เศรษฐกิจ การเมือง สังคม และวัฒนธรรมให้คงอยู่ยาวนาน การที่องค์กรชุมชนจะดำรงอยู่อย่างยาวนานได้นั้น จะต้องมียุทธศาสตร์ในการปรับเปลี่ยนตนเองให้สามารถตอบสนองความต้องการขององค์กรชุมชน

จะต้องดำรงอยู่อย่างเข้มแข็ง และเป็นพลังของคนในชุมชนที่มาร่วมตัวกันด้วยใจสมัคร เพื่อพัฒนาชุมชนของตนเอง และสร้างอำนาจต่อรองในการเปลี่ยนแปลงแก้ไขสถานการณ์ของพวกเขาเอง โดยผ่านกระบวนการเรียนรู้ ปรัชญาหรือ และวางแผนร่วมกัน ในอันที่จะได้รับส่วนแบ่งผลประโยชน์จากการเข้าร่วมในกระบวนการเปลี่ยนแปลง อย่างเท่าเทียม และเสมอภาคกันเป็นการรักษาความเป็นธรรมให้คงอยู่ในสังคมต่อไป (ภมรรัตน์ สุธรรม, 2546)

กลุ่มแม่บ้านผลิตเครื่องแกงชุมชนบ้านฝายท่านาเขลียง ตั้งอยู่ในพื้นที่ หมู่ที่ 11 ตำบลนาแว อำเภอดง จังหวัดนครราชสีมา กลุ่มแม่บ้านผลิตเครื่องแกง ชุมชนบ้านฝายท่านาเขลียงนี้ได้มีการรวมตัวกันของคนในชุมชน ตั้งแต่พุทธศักราช 2562 มาจนถึงปัจจุบันนี้นับเป็นเวลา 3 ปี ซึ่งภายในกลุ่มได้มีการพัฒนากลุ่มมาตลอดเพื่อ ส่งเสริมให้กลุ่ม และผลิตภัณฑ์มีเอกลักษณ์ และภาพลักษณ์ที่ดีมีคุณภาพ โดยกลุ่มแม่บ้านมีการให้ความสำคัญ และร่วมกันสนับสนุนกับตัวของชุมชนเพื่อร่วมกันทำงานร่วมกันแก้ปัญหา แต่พบว่า ในการบริหารจัดการกลุ่ม แม่บ้านผลิตเครื่องแกงชุมชนบ้านฝายท่านาเขลียง ยังคงมีปัญหาในหลาย ๆ ด้าน ไม่ว่าจะเป็นสภาพปัญหา ในด้านการบริหารองค์กร สมาชิกในกลุ่มมีความคิดเห็นไม่ตรงกัน ปัญหาด้านการบริหารคน ยังคงมีข้อขัดแย้ง ในการทำงาน ปัญหาด้านเครื่องมือ วัสดุ อุปกรณ์ มีเครื่องมือเก่าที่ไม่ทันสมัย อุปกรณ์ที่ใช้ก็ไม่มีสภาพที่ไม่ได้ มาตรฐาน และปัญหาในด้านการบริหารการเงิน งบประมาณ ภายในกลุ่มเอง ไม่มีเงินทุนที่จะมาใช้หมุนเวียน ในกลุ่ม และยังไม่มีหน่วยงานใดที่จะเข้ามาสนับสนุน

“แกง” เป็นหนึ่งในอาหารซึ่งได้รับวัฒนธรรมมาจากการกินของชาวอินเดียที่อุดมด้วยเครื่องเทศ และได้ถูกดัดแปลงจนกลายเป็นอาหารที่แพร่หลายที่สุดในเมืองไทย และแตกแขนงไปเป็นแกงต่าง ๆ เมื่อกล่าวถึง แกงไทย หลายคนอาจนึกถึงแกงที่มีน้ำเป็นส่วนประกอบมีรสชาติที่เผ็ดร้อน และมีเครื่องแกงเป็นส่วนประกอบ แกงมีส่วนประกอบหลักสำคัญ คือ เครื่องแกง (เครื่องเทศ) หรือที่คนไทยเรียกติดปากกันว่า “พริกแกง” ด้วยภูมิปัญญาของบรรพบุรุษไทยที่ถ่ายทอดเคล็ดลับสูตรเด็ดที่ใช้ในการปรุงอาหารไทย โดยเฉพาะเครื่องแกงไทย ที่มีส่วนผสมของสมุนไพรต่าง ๆ อันเปี่ยมไปด้วยคุณค่า ซึ่งนอกจากจะให้กลิ่นที่หอมร่ารับประทาน และรสชาติ ที่กลมกล่อม อันเป็นเอกลักษณ์ของอาหารไทยแล้ว ยังมีคุณประโยชน์ทางยาอีกมากมาย เพราะในเครื่องแกงไทยนั้น อุดมไปด้วยสมุนไพรต่าง ๆ ที่มีคุณประโยชน์ต่อร่างกาย เครื่องแกง เป็นตำรับสมุนไพรที่ใช้ผสมใส่ในอาหาร โดยแต่ละภาคอาจจะมีสูตรหรือส่วนผสมที่แตกต่างกันออกไปบ้าง แต่ในส่วนเครื่องปรุงหลัก ๆ ที่มักจะใช้เหมือน ๆ กันคือ พริก หอมแดง กระเทียม โดยจะมีการเติมสมุนไพรเครื่องเทศอื่น ๆ ลงไป เช่น ข่า ขมิ้น ดีปลี ผิวมะกรูด ทั้งนี้ สมุนไพรที่มีรสเผ็ด และมีน้ำมันหอมระเหย เช่น พริกไทย ดีปลี ขิง ข่า ขมิ้น จะมีสรรพคุณในการลดการอักเสบ ช่วยลดอาการที่เกิดจากหวัด (มูลนิธิโรงพยาบาลเจ้าพระยาอภัยภูเบศร, 2559)

ผู้วิจัยเล็งเห็นถึงความสำคัญของการบริหารจัดการกลุ่มแม่บ้านผลิตเครื่องแกงชุมชนบ้านฝายท่านาเขลียง จึงได้ศึกษา เรื่อง การบริหารจัดการกลุ่มแม่บ้านผลิตเครื่องแกงชุมชนบ้านฝายท่านาเขลียง หมู่ที่ 11 ตำบลนาแว อำเภอดง จังหวัดนครราชสีมา เพื่อที่จะทำให้กลุ่มแม่บ้านมีการบริหารจัดการในกลุ่มดำเนินต่อไปอย่างมี เป้าหมาย และมีประสิทธิภาพที่ดีขึ้น โดยมีเป้าหมายในการบริหารจัดการกลุ่มแม่บ้านอย่างไร เพื่อแก้ปัญหา และอุปสรรคของการบริหารจัดการกลุ่มแม่บ้านอย่างไร และมีแนวทางส่งเสริมการบริหารจัดการกลุ่ม แม่บ้านผลิตเครื่องแกงชุมชนบ้านฝายท่านาเขลียง หมู่ที่ 11 ตำบลนาแว อำเภอดง จังหวัดนครราชสีมาต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการบริหารจัดการกลุ่มแม่บ้านผลิตเครื่องแกงชุมชนบ้านฝายท่านาเขลียง หมู่ที่ 11 ตำบลนาแว อำเภอดง จังหวัดนครราชสีมา
2. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาการบริหารจัดการกลุ่มแม่บ้านผลิตเครื่องแกงชุมชนบ้านฝายท่านาเขลียง หมู่ที่ 11 ตำบลนาแว อำเภอดง จังหวัดนครราชสีมา
3. เพื่อศึกษาแนวทางส่งเสริมการบริหารจัดการกลุ่มแม่บ้านผลิตเครื่องแกงชุมชนบ้านนาเขลียง หมู่ที่ 11 ตำบลนาแว อำเภอดง จังหวัดนครราชสีมา

วิธีดำเนินการวิจัย

แนวทางส่งเสริมการบริหารจัดการกลุ่มแม่บ้านผลิตเครื่องแกงชุมชนบ้านฝายท่านาเขเลีย หมู่ที่ 11 ตำบลนาแว อำเภอดวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research) โดยการศึกษาเอกสาร (Documentary research) และ การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) ดังนี้

1. การศึกษาเอกสาร (Documentary research) 1) ศึกษาแนวความคิดเกี่ยวกับการบริหารจัดการกลุ่มวิสาหกิจชุมชน 2) ศึกษาแนวความคิดเกี่ยวกับการบริหารภายใต้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง 3) ศึกษาแนวความคิดเกี่ยวกับแนวทางส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่นในชุมชน

2. การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) โดยการใช้แบบสัมภาษณ์ที่มีโครงสร้าง สร้างแบบสัมภาษณ์โดยใช้ข้อคำถามที่มีลักษณะปลายเปิดใน 3 ด้าน ได้แก่ 1) การบริหารจัดการกลุ่มแม่บ้านผลิตเครื่องแกงชุมชนบ้านฝายท่านาเขเลีย หมู่ที่ 11 ตำบลนาแว อำเภอดวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช 2) สภาพปัญหาการบริหารจัดการกลุ่มแม่บ้านผลิตเครื่องแกงชุมชนบ้านฝายท่านาเขเลีย หมู่ที่ 11 ตำบลนาแว อำเภอดวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช และ 3) แนวทางส่งเสริมการบริหารจัดการกลุ่มแม่บ้านผลิตเครื่องแกงชุมชนบ้านนาเขเลีย หมู่ที่ 11 ตำบลนาแว อำเภอดวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัย สำหรับกลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ บุคลากรในกลุ่มแม่บ้านผลิตเครื่องแกงชุมชนบ้านฝายท่านาเขเลีย หมู่ที่ 11 ตำบลนาแว อำเภอดวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยเลือกแบบเจาะจง โดยแยกเป็นผู้ให้ข้อมูลหลัก คือ ตัวแทนกลุ่มแม่บ้านผลิตเครื่องแกงชุมชนบ้านฝายท่านาเขเลีย หมู่ที่ 11 ตำบลนาแว อำเภอดวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช จำนวน 6 คน และผู้ให้ข้อมูลรอง ตัวแทนผู้สนับสนุนกลุ่มแม่บ้านผลิตเครื่องแกงชุมชนบ้านฝายท่านาเขเลีย หมู่ที่ 11 ตำบลนาแว อำเภอดวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช จำนวน 8 คน รวม กลุ่มเป้าหมายทั้งสิ้น 14 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง จำนวน 1 ฉบับ มี 3 ตอน ได้แก่ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์ ตอนที่ 2 สัมภาษณ์กลุ่มแม่บ้านผลิตเครื่องแกงชุมชนบ้านฝายท่านาเขเลีย หมู่ที่ 11 ตำบลนาแว อำเภอดวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช 3 ประเด็น ได้แก่ 1) บริบทกลุ่มแม่บ้านผลิตเครื่องแกงชุมชน 2) การบริหารจัดการกลุ่มแม่บ้านผลิตเครื่องแกงชุมชน และ 3) สภาพปัญหาการบริหารจัดการกลุ่มแม่บ้านผลิตเครื่องแกงชุมชน ตอนที่ 3 สัมภาษณ์แนวทางส่งเสริมการบริหารจัดการกลุ่มแม่บ้านผลิตเครื่องแกงชุมชน และใช้การจดบันทึก การสังเกต การบันทึกเสียง และการถ่ายภาพดิจิทัล ในการสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมาย จากการวิเคราะห์ข้อมูล ภาคสนาม ช่วยให้สามารถเรียบเรียงความคิดในการวางแผนงานต่อไป นอกจากนี้ยังช่วยให้สรุปข้อมูลได้เป็นระยะ ๆ อีกด้วย ส่วนใหญ่การสังเกตจะนำไปควบคู่ไปกับการสัมภาษณ์ บางกรณีอาจจะสังเกตโดยอิสระได้ การบันทึกเกี่ยวกับการสังเกต จะประกอบทั้งการสังเกตภายใน (ตัวผู้วิจัย) และการสังเกตภายนอก คือ สิ่งที่นักวิจัยสังเกตเผื่อใจ เกี่ยวกับบุคคลอื่น ๆ การบันทึกเสียงของผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ผู้วิจัยจะทำการขออนุญาตใช้เครื่องบันทึกเสียง เมื่อผู้ให้ข้อมูลสำคัญไม่ขัดข้อง ผู้วิจัยจะได้บันทึกเสียงไว้ ทำให้สามารถเก็บรายละเอียดของข้อมูลได้มากขึ้น โดยไม่ต้องพะวงกับการจดบันทึกภายหลัง ทำให้การสนทนาเป็นไปอย่างธรรมชาติ และสามารถที่จะสังเกตดูอาการปฏิกิริยาของผู้ให้ข้อมูล และสิ่งแวดล้อมในสถานการณ์นั้น ๆ ได้อย่างเต็มที่ ในกรณีที่ผู้ให้ข้อมูลไม่เต็มใจ ผู้วิจัยจะไม่ใช้เทปบันทึกเสียง เพื่อให้ผู้ให้ข้อมูลสำคัญสบายใจในการให้ข้อมูลเพื่อให้ข้อมูลที่ได้

วิธีการเก็บข้อมูลการสัมภาษณ์ มี 3 ขั้นตอน ได้แก่

ขั้นตอนที่ 1 การสร้างเครื่องมือโดยนำการบริหารจัดการกลุ่มแม่บ้านผลิตเครื่องแกงชุมชนตามตัวแปร มาสร้างเป็นข้อคำถามในแบบสัมภาษณ์ซึ่งเครื่องมือการวิจัยผ่านการตรวจสอบเชิงเนื้อหา (Content Validity) จากผู้เชี่ยวชาญ

ขั้นตอนที่ 2 สัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ตามแนวทางและประเด็นซึ่งกำหนดไว้เพื่อให้ได้ข้อมูลตามวัตถุประสงค์

ขั้นตอนที่ 3 การวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์และนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ มาจัดเป็นหมวดหมู่ใช้การวิเคราะห์สรุปเนื้อหาและการจัดกลุ่มข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล 1) การศึกษาข้อมูลจากเอกสาร (Documentary Research) ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา บทความ วารสารวิชาการ สืบค้นข้อมูลจากอินเทอร์เน็ต (Internet) และงานวิจัยที่มีผู้ศึกษาไว้ในแง่มุมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง 2) การเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์ (Interview) โดยผู้วิจัยได้กำหนดวัน เวลา และสถานที่สัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) จากนั้นได้ดำเนินการสัมภาษณ์โดยใช้วิธีการจดบันทึกการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) ต่อมาผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) แล้วนำมาวิเคราะห์ พร้อมทั้งแยกแยะจับประเด็น อีกทั้งตัดคำพูดบางคำที่ไม่เหมาะสม และไม่เกี่ยวข้องกับการวิจัยออกไป เพื่อให้ข้อมูลนั้นเป็นไปตามระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research)

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์เพื่อหาข้อเท็จจริงกับข้อมูลที่ได้รวบรวมมา โดยนำข้อมูลที่เป็นความจริงนั้นเพื่อนำไปทำรายงานสารนิพนธ์ เพื่อใช้ประโยชน์ในการศึกษาค้นคว้าข้อมูล การศึกษารั้งนี้เป็นปฏิบัติการภาคสนามผ่านกระบวนการปฏิสัมพันธ์กับกลุ่มตัวอย่าง และกิจกรรมโครงการเป้าหมาย ซึ่งผู้วิจัยใช้วิธีวิเคราะห์เชิงเนื้อหา จากข้อมูลทั้งหมดที่ได้จากการศึกษา และตรวจสอบความเชื่อมั่น และขั้นตอนที่ 5 นำเสนอผลการศึกษาวิจัยในรูปแบบการพรรณนาตามวัตถุประสงค์

ผลการวิจัย

1. การบริหารจัดการกลุ่มแม่บ้านผลิตเครื่องแกงชุมชนบ้านฝายท่านาเขาสีง หมู่ที่ 11 ตำบลนาแว อำเภอดง จังหวัดนครศรีธรรมราช

1.1 ด้านการบริหารองค์กร พบว่า ทางกลุ่มมีการประชุมร่วมกัน เพื่อกำหนดหน้าที่ของแต่ละคน และร่วมกันวางแผนในการทำงาน แฉ่งให้ทราบถึงข้อกำหนดของกลุ่มในการปฏิบัติหน้าที่ โดยทุกคนในกลุ่มร่วมกันทำหน้าที่ที่ตนเองถนัดตามที่ได้รับมอบหมายจากประธานกลุ่ม ทุกคนในกลุ่มมีการทำความเข้าใจร่วมกันในการกำหนดแนวคิดในการทำงาน โดยมีการปรึกษาการทำงานร่วมกัน มีการรักษาระเบียบวินัยในการทำงาน มีการปฏิบัติหน้าที่เสร็จทันเวลาที่กำหนด และมีการให้ผลกำไรตอบแทนในการทำงานทุกครั้ง

1.2 ด้านการบริหารคน พบว่า มีการคัดเลือกสมาชิกให้เหมาะสมกับงานที่ได้รับมอบหมาย มีการตั้งกฎกติกา และข้อตกลงร่วมกันภายในกลุ่ม ทำงานตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย มีผลตอบแทนแก่สมาชิกทุกคน เปิดโอกาสให้สมาชิกได้ใช้ความรู้ และความสามารถที่มีโอกาสใช้อย่างเต็มที่เปิดโอกาสให้สมาชิกได้ใช้ความรู้ และข้อเสนอแนะต่าง ๆ ในการทำงานเพื่อพัฒนากลุ่มเครื่องแกงให้อยู่คู่กับชุมชนตลอดไป

1.3 ด้านการบริหารเครื่องมือ วัสดุ อุปกรณ์ พบว่า มีการเลือกใช้อุปกรณ์ที่เหมาะสมกับการผลิตเครื่องแกง วัสดุที่ใช้ในการผลิตเครื่องแกงเป็นวัตถุดิบที่มีคุณภาพ อุปกรณ์ทุกชิ้นที่ใช้งานจะมีการจัดแบ่งตามการใช้งานที่เหมาะสม

1.4 ด้านการบริหารงบประมาณ พบว่า งบประมาณที่ใช้ในการลงทุนทำเครื่องแกงของกลุ่มได้จากสมาชิกร่วมกันออกเอง กลุ่มมีการจัดทำบัญชีรายรับ รายจ่าย ทุกเดือน เพื่อสรุปผลกำไรขาดทุนในแต่ละเดือน และเมื่อได้ผลกำไรแล้วจึงเก็บส่วนของต้นทุนเอาไว้เพื่อลงทุนในครั้งต่อไป และส่วนของกำไรที่ได้นั้นจะนำมาแบ่งกัน

ภาพที่ 1 แสดงการประชุมร่วมกัน เพื่อจัดแบ่งหน้าที่ในการทำงาน

ภาพที่ 2 แสดงการแบ่งหน้าที่กันทำ

ภาพที่ 3 แสดงการเตรียมวัตถุดิบ เพื่อทำเครื่องแกง

2. สภาพปัญหาการบริหารจัดการกลุ่มแม่บ้านผลิตเครื่องแกงชุมชนบ้านฝ้ายท่านาเขลียง หมู่ที่ 11 ตำบลนาแว อำเภอดวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช

2.1 ด้านสภาพปัญหาในด้านการบริหารองค์กร พบว่า เกิดจากการที่สมาชิกในกลุ่ม มีความคิดเห็นไม่ตรงกันทำให้การทำงานไม่เข้าใจคำสั่งที่ได้รับมอบหมายเกิดการสับสนขาดความพร้อม ในการร่วมมือกันทำงานเป็นกลุ่ม และสมาชิกในกลุ่มไม่ค่อยทำงานเป็นกลุ่มจะทำตามความถนัดของตัวเองเป็นส่วนใหญ่

2.2 สภาพปัญหาด้านการบริหารคน พบว่า มีปัญหาในการบริหารคนภายในกลุ่ม เนื่องจาก สมาชิกในกลุ่มส่วนใหญ่มีแต่แม่บ้านที่มีอายุมากที่มาทำเครื่องแกง บางคนอาจมีเวลาว่างไม่ตรงกัน สมาชิกบางคน อาจมีความคิดเห็นไม่ตรงกัน มีข้อขัดแย้งกันบ้าง ทำให้การทำงานไม่ราบรื่นในบางช่วง สมาชิกบางคนคิดว่า ค่าตอบแทนที่ได้รับนั้นน้อยเกินไป

2.3 สภาพปัญหาด้านเครื่องมือ วัสดุ อุปกรณ์ พบว่า มีเครื่องมือเก่าที่ไม่ทันสมัย อุปกรณ์ ที่ใช้นั้นก็มีสภาพที่ไม่ได้มาตรฐาน เป็นพลาสติก ทางที่ดีควรเป็นสแตนเลส จะทำให้มีอายุการใช้งานที่ยาวนานขึ้น ยิ่งขาดการวางแผนในการจัดซื้อวัตถุดิบ เพราะในบางช่วงที่วัตถุดิบขาดตลาด ทำให้เกิดราคาแพง

2.4 สภาพปัญหาในด้านการบริหารการเงิน งบประมาณ พบว่า การที่ภายในกลุ่มเอง ไม่มี เงินทุนที่จะมาใช้หมุนเวียนในในกลุ่ม และยังไม่มีความสนใจที่จะเข้ามาสนับสนุนในเรื่องของเงินทุนเท่าที่ควรทำ

ภาพที่ 4 แสดงตะกร้าที่ใช้ใส่ วัตถุดิบ

ภาพที่ 5 แสดงภาชนะที่ใช้ใส่วัตถุดิบ

ภาพที่ 6 แสดงตะกร้าไม้ไผ่ที่ใช้ใส่ วัตถุดิบ

3. แนวทางส่งเสริมการบริหารจัดการกลุ่มแม่บ้านผลิตเครื่องแกงชุมชนบ้านฝ้ายท่านาเขลียง หมู่ที่ 11 ตำบลนาแว อำเภอดวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช

3.1 แนวทางส่งเสริมด้านการทำงานเป็นกลุ่ม พบว่า ทางกลุ่มควรได้รับการพัฒนาในด้านต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นกระบวนการผลิตเครื่องแกง เทคโนโลยีที่ใช้ในการผลิตเครื่องแกง รวมถึงบรรจุภัณฑ์ให้มีความทันสมัย ยิ่งขึ้น มีการพัฒนากลุ่มโดยการวางแผนการบริหารกลุ่มในด้านต่าง ๆ ให้ผู้มีความรู้ได้เข้ามาอบรมเกี่ยวกับระบบ

การผลิต พัฒนาด้านการผลิตเครื่องแกงให้มีความหลากหลายชนิด ให้รสชาติของเครื่องแกงที่เป็นเอกลักษณ์ของกลุ่ม

3.2 แนวทางส่งเสริมด้านหน่วยงานสนับสนุน พบว่า ทางองค์การบริหารส่วนตำบลมีการสนับสนุนการรวมกลุ่มของสมาชิกทำเครื่องแกง ร่วมการพัฒนาให้เป็นผลิตภัณฑ์ของชุมชน ให้มีการจดทะเบียนเป็นกลุ่มวิสาหกิจชุมชน เพื่อขอรับการช่วยเหลือจากหน่วยงานภาครัฐ

3.3 แนวทางส่งเสริมด้านการขายออนไลน์ ควรจะสนับสนุนให้ทางกลุ่มได้มีการออกร้านออกบูธตามงานต่าง ๆ ที่หน่วยงานจัดขึ้น เพื่อให้ผลิตภัณฑ์ของกลุ่มเป็นที่รู้จักอย่างแพร่หลายแก่บุคคลภายนอก มีการประชาสัมพันธ์ให้กับกลุ่มโดยการบอกต่อ มีการเปิดเพจทางสื่อสังคมออนไลน์ ประชาสัมพันธ์การขายให้เข้าถึงกลุ่มลูกค้าในพื้นที่ต่าง ๆ ได้มากยิ่งขึ้น

3.4 แนวทางส่งเสริมด้านวัตถุดิบ พบว่า ทางกลุ่มต้องมีการวางแผนเกี่ยวกับการจัดซื้อวัตถุดิบไว้เพื่อไว้ใช้ยามที่วัตถุดิบราคาแพง มีการสำรองวัตถุดิบไว้เพียงพอต่อการผลิตเครื่องแกง นอกจากนี้ ในชุมชนควรมีการปลูกวัตถุดิบที่ใช้ในการทำเครื่องแกง เพื่อนำมาจำหน่ายแก่กลุ่ม เป็นการสร้างรายได้ให้กับชาวบ้านอีกทางหนึ่งด้วย

3.5 แนวทางส่งเสริมด้านการสืบทอด พบว่า ควรมีการจัดการอบรม เป็นศูนย์การเรียนรู้ ศึกษาดูงานแก่ผู้ที่สนใจ และมีการถ่ายทอดความรู้แก่ผู้สนใจ ทางกลุ่มควรได้จัดทำให้มีการถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับการทำเครื่องแกง ซึ่งการถ่ายทอดความรู้นี้จะนำไปสู่การสืบทอดต่อไป

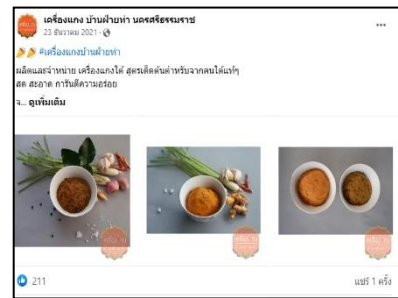
3.6 แนวทางส่งเสริมด้านการออกแบบบรรจุภัณฑ์ พบว่า ควรมีการออกแบบบรรจุภัณฑ์ที่สามารถเก็บรักษาเครื่องแกงได้นานยิ่ง บรรจุภัณฑ์เป็นที่น่าสนใจสะอาดตา มีการแจ้งสถานที่ผลิต วันเดือนปีการผลิต หมดอายุ มีเครื่องหมาย อย. แสดงเพื่อความปลอดภัยของผู้บริโภค

ภาพที่ 7 แสดงค่าน้ำของกลุ่มแม่บ้านผลิตเครื่องแกงบ้านฝ้ายท่า

ภาพที่ 8 แสดงความใส่ใจของกลุ่มแม่บ้านผลิตเครื่องแกงบ้านฝ้ายท่า

ภาพที่ 9 แสดงโพสต์บนเพจกลุ่มเครื่องแกง บ้านฝ้ายท่า

ภาพที่ 10 แสดงการปลูกพริกชี้หนูเพื่อขายให้กับกลุ่มแม่บ้าน

ภาพที่ 11 แสดงการสาธิตการทำเครื่องแกงของกลุ่มแม่บ้าน

ภาพที่ 12 แสดงบรรจุภัณฑ์เครื่องแกงของกลุ่มแม่บ้าน

อภิปรายผล

1. การบริหารจัดการกลุ่มแม่บ้านผลิตเครื่องแกงชุมชนบ้านฝ้ายท่านาเขลียง หมู่ที่ 11 ตำบลนาแว อำเภอนาหว้า จังหวัดนครราชสีมา 1.1) ด้านการบริหารองค์กร พบว่า ทางกลุ่มมีการประชุมร่วมกัน เพื่อกำหนดหน้าที่ของแต่ละคน และร่วมกันวางแผนในการทำงาน แจ้งให้ทราบถึงข้อกำหนดของกลุ่มในการปฏิบัติหน้าที่ โดยทุกคนในกลุ่มร่วมกันทำหน้าที่ที่ตนเองถนัดตามที่ได้รับมอบหมายจากประธานกลุ่ม ทุกคนในกลุ่มมีการทำความเข้าใจร่วมกัน ในการกำหนดแนวคิดในการทำงาน โดยมีการปรึกษาการทำงานร่วมกัน มีการรักษาระเบียบวินัยในการทำงาน มีการปฏิบัติหน้าที่เสร็จทันเวลาที่กำหนด และมีการให้ผลกำไรตอบแทนในการทำงานทุกครั้ง ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ อนิวัช แก้วจันทร์ ได้ศึกษา เรื่อง หลักการจัดการ พบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการบริหารองค์กรดังต่อไปนี้ พนักงานในองค์กร (Employee in an Organization) พนักงาน คือ ทรัพยากรที่มีความสำคัญสูงสุด และเป็นหัวใจในการจัดการ ระบบในองค์กร (System in an Organization) ไม่ว่าจะเป็นระบบการดำเนินงาน ระบบการผลิต หรือระบบในการส่งงานก็ตาม ทุกระบบจะเกี่ยวข้องกับกฎระเบียบและนโยบาย อีกด้านหนึ่งระบบในองค์กรจะบ่งบอกวิธีการทำงานแต่ละหน้าที่ และความรับผิดชอบ การจัดการ (Management) เป็นหน้าที่ของผู้บริหารทุกระดับจึงถือได้ว่าเป็นหัวใจสำคัญในกระบวนการทำงาน ได้แก่ การวางแผน การจัดองค์การ การจัดการทรัพยากรมนุษย์ การนำ และการควบคุม (อนิวัช แก้วจันทร์, 2550) 1.2) ด้านการบริหารคน พบว่า มีการคัดเลือกสมาชิกให้เหมาะสมกับงานที่ได้รับมอบหมาย มีการตั้งกฎกติกา และข้อตกลงร่วมกันภายในกลุ่ม ทำงานตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย มีผลตอบแทนแก่สมาชิกทุกคน เปิดโอกาสให้สมาชิกได้ใช้ความรู้ และความสามารถที่มีโอกาสใช้อย่างเต็มที่เปิดโอกาสให้สมาชิกได้ใช้ความรู้ และข้อเสนอแนะต่าง ๆ ในการทำงานเพื่อพัฒนากลุ่มเครื่องแกงให้อยู่คู่กับชุมชนตลอดไป ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ สุนันทา เลานันท์ ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาองค์กร พบว่า การบริหารทรัพยากรมนุษย์ หมายถึง กระบวนการตัดสินใจ และการปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับบุคลากรทุกระดับในหน่วยงาน เพื่อให้เป็นทรัพยากรบุคคลที่มีประสิทธิภาพสูงสุดที่จะส่งผลสำเร็จต่อเป้าหมายขององค์กร กระบวนการที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ การวางแผนทรัพยากรมนุษย์ การวิเคราะห์งาน การสรรหา การคัดเลือก การฝึกอบรม และการพัฒนา การประเมินผลการปฏิบัติงาน การจ่ายค่าตอบแทน สวัสดิการ และผลประโยชน์เกื้อกูล สุขภาพ และความปลอดภัย พนักงาน และแรงงานสัมพันธ์ การพัฒนาองค์การตลอดจนการวิจัยด้านทรัพยากรมนุษย์ (สุนันทา เลานันท์, 2551) 1.3) ด้านการบริหารเครื่องมือ วัสดุ อุปกรณ์ พบว่า มีการเลือกใช้อุปกรณ์ที่เหมาะสมกับการผลิตเครื่องแกง วัสดุที่ใช้ในการผลิตเครื่องแกงเป็นวัตถุดิบที่มีคุณภาพ อุปกรณ์ทุกชิ้นที่ใช้งานจะมีการจัดแบ่งตามการใช้งานที่เหมาะสม บริการหรืออุปกรณ์อื่น ๆ มีส่วนนำมาใช้ในการผลิตสินค้า หรือบริการ เป็นสิ่งที่สำคัญอันดับต่อมา เพราะทุกธุรกิจต้องอาศัยสิ่งที่ได้ในกลุ่มนี้มาใช้เป็นทรัพยากรในการผลิต ดังนั้น ต้องรู้จักบริหารจัดการวัตถุดิบให้มีประสิทธิภาพสามารถมีเพียงพอในการผลิต บริหารจัดการให้ได้ต้นทุนที่ต่ำในการผลิต และทำให้ธุรกิจได้ผลกำไรสูงสุด การบริหารวัสดุ ในการดำเนินงานว่าทำอย่างไรให้สิ้นเปลืองทรัพยากรในการผลิตให้น้อยที่สุด หรือการใช้ให้เกิดประโยชน์คุ้มค่าสูงสุด ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ สิริมนต์ นฤมลศิริ ได้ศึกษาเรื่อง องค์การ และการจัดการสมัยใหม่ พบว่า วัสดุ (Material) คือ วัสดุสิ่งของ วัตถุดิบ ชิ้นส่วนอะไหล่ ผลิตภัณฑ์ บริการหรืออุปกรณ์อื่น ๆ มีส่วนนำมาใช้ในการผลิตสินค้า หรือบริการ เป็นสิ่งที่สำคัญอันดับต่อมา เพราะทุกธุรกิจต้องอาศัยสิ่งที่ได้ในกลุ่มนี้มาใช้เป็นทรัพยากรในการผลิต ดังนั้น ต้องรู้จักบริหารจัดการวัตถุดิบให้มีประสิทธิภาพสามารถมีเพียงพอในการผลิต บริหารจัดการให้ได้ต้นทุนที่ต่ำในการผลิต และทำให้ธุรกิจได้ผลกำไรสูงสุด การบริหารวัสดุ ในการดำเนินงานว่าทำอย่างไรให้สิ้นเปลืองทรัพยากรในการผลิตให้น้อยที่สุด หรือการใช้ให้เกิดประโยชน์คุ้มค่าสูงสุด (สิริมนต์ นฤมลศิริ, 2563) 1.4) ด้านการบริหารงบประมาณ พบว่า งบประมาณที่ใช้ในการลงทุนทำเครื่องแกงของกลุ่มได้จากสมาชิก ร่วมกันออกเอง กลุ่มมีการจัดทำบัญชีรายรับ รายจ่าย ทุกเดือน เพื่อสรุปผลกำไรขาดทุนในแต่ละเดือน และเมื่อได้ผลกำไรแล้วจึงเก็บส่วนของต้นทุนเอาไว้เพื่อลงทุนในครั้งต่อไป และส่วนของกำไรที่ได้นั้นจะนำมาแบ่งกัน

ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นางสาววราพร แต้มเรืองอิฐ ได้ศึกษาเรื่อง การตัดสินใจของผู้บริหารกับการบริหารงบประมาณของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรีเขต 1 พบว่า 1) การบริหารทางการเงิน และการควบคุมงบประมาณ 2) การรายงานทางการเงิน และผลการดำเนินงาน 3) การวางแผนงบประมาณ 4) การจัดระบบการจัดซื้อจัดจ้าง 5) การบริหาร สินทรัพย์ 6) การตรวจสอบภายใน และ 7) การคำนวณต้นทุนผลผลิต (วราพร แต้มเรืองอิฐ, 2565)

2. สภาพปัญหาการบริหารจัดการกลุ่มแม่บ้านผลิตเครื่องแกงชุมชนบ้านฝายท่านาเขียง หมู่ที่ 11

ตำบลนาแว อำเภอดงหลวง จังหวัดนครศรีธรรมราช 2.1) ด้านสภาพปัญหาในการบริหารองค์กร พบว่าเกิดจากการที่สมาชิกในกลุ่มมีความคิดเห็นไม่ตรงกันทำให้การทำงานไม่เข้าใจคำสั่งที่ได้รับมอบหมายเกิดการสับสนขาดความพร้อมในการร่วมมือกันทำงานเป็นกลุ่ม และสมาชิกในกลุ่มไม่ค่อยทำงานเป็นกลุ่มจะทำตามความถนัดของตัวเองเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ สุนันทา เลาพันธ์ ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาองค์กร พบว่าปัญหาในองค์กรบุคลากรเน้นแต่การพัฒนาทักษะการบริหารจัดการ แต่ขาดทักษะชีวิต ไม่รู้ว่าองค์กรมีชีวิตไม่สามารถทำให้เป็นมนุษย์ อีกทั้งไม่รู้ว่าจะอะไร คือ องค์กรประกอบของชีวิต และไม่เข้าใจว่าจะพัฒนาส่วนผสมชีวิตนั้นอย่างไรเพื่อให้ยั่งยืนการพัฒนาจึงเป็นแบบแกน ๆ ขาดคุณค่า และความหมาย (สุนันทา เลาพันธ์, 2551)

2.2) สภาพปัญหาด้านการบริหารคน พบว่า มีปัญหาในการบริหารคนภายในกลุ่ม เนื่องจากสมาชิกในกลุ่มส่วนใหญ่มีแต่แม่บ้านที่มีอายุมากที่มาทำเครื่องแกง บางคนอาจมีเวลาว่างไม่ตรงกัน สมาชิกบางคนอาจมีความคิดเห็นไม่ตรงกัน มีข้อขัดแย้งกันบ้าง ทำให้การทำงานไม่ราบรื่นในบางช่วง สมาชิกบางคนคิดว่าค่าตอบแทนที่ได้รับนั้นน้อยเกินไป ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ พิไลรัตน์ ต๊ะมา และณัฐยา ตันตรานนท์ ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาบุคลากรสู่มาตรฐานทักษะที่จำเป็นสำหรับการปฏิบัติงาน ของบุคลากรสำนักงานศึกษาธิการภาค 15 พบว่ากระบวนการบริหารทรัพยากรมนุษย์ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การวิเคราะห์ปัญหา และความต้องการในการพัฒนาบุคลากร 2) การวางแผน และออกแบบการพัฒนาบุคลากร 3) การพัฒนาบุคลากร 4) การติดตามประเมินผล และ 5) การวิเคราะห์ผล และการรายงานผลการพัฒนา (พิไลรัตน์ ต๊ะมา และณัฐยา ตันตรานนท์, 2564)

2.3) สภาพปัญหาด้านเครื่องมือ วัสดุ อุปกรณ์ พบว่า มีเครื่องมือเก่าที่ไม่ทันสมัย อุปกรณ์ที่ใช้ก็ไม่มีสภาพที่ไม่ได้มาตรฐาน เป็นพลาสติก ทางที่ดีควรเป็นสแตนเลส จะทำให้มีอายุการใช้งานที่ยาวนานขึ้น ยังขาดการวางแผนในการจัดซื้อวัตถุดิบ เพราะในบางช่วงที่วัตถุดิบขาดตลาด ทำให้เกิดราคาแพง ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ พจนา พรหมเทศ ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาผลิตภัณฑ์เครื่องแกงบ้านบ่อทราย ตำบลนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่า กลุ่มเครื่องแกงที่ต้องการพริกเป็นจำนวนมากในการผลิตเครื่องแกง ทำให้ขาดแคลนพริก ซึ่งเป็นวัตถุดิบหลัก ทางกลุ่มเครื่องแกงจึงจำเป็นต้องไปหาวัตถุดิบจากภายนอกชุมชน ในที่นี้ถ้าซื้อเป็นจำนวนมากจะต้องไปซื้อที่ตลาดหัวอิฐ อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช ค่าใช้จ่ายในการเดินทางสูง ถ้าหากซื้อจำนวนน้อยก็จะซื้อในตลาดทุ่งสง อำเภอทุ่งสง แต่ราคาจะแพงกว่าตลาดหัวอิฐมาก (พจนา พรหมเทศ, 2558)

2.4) สภาพปัญหาในการบริหารการเงิน งบประมาณ พบว่า การที่ภายในกลุ่มเองไม่มีเงินทุนที่จะมาใช้หมุนเวียนในในกลุ่ม และยังไม่มีความหมายใดที่จะเข้ามาสนับสนุนในเรื่องของเงินทุนเท่าที่ควรทำ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ อุไร รับพร ได้ศึกษาเรื่อง สภาพปัญหา และแนวทางแก้ปัญหา การบริหารงบประมาณเงินอุดหนุนปัจจัยพื้นฐานสำหรับนักเรียนยากจนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี เขต 2 พบว่า ปัญหาการเพิ่มของเงินทุน และปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิต คือ ปัญหาเรื่องหนี้สินของเกษตรกรในระยะแรก ๆ ยังไม่มีความรุนแรงมากนัก เนื่องจากผลิตใช้ต้นทุนที่มาก ประกอบกับการผลิตเพื่อยังชีพเป็นส่วนใหญ่ แต่ต่อมาสถานการณ์ได้เปลี่ยนไป ความจำเป็นในการผลิตเพื่อการค้ามีมากขึ้น และแนวทางที่จะเพิ่มผลผลิตนั้นก็ทำได้ด้วยการเพิ่ม และปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิต ตามระเบียบของทางราชการที่เกี่ยวข้อง โดยให้ใช้

ในลักษณะ 3 ประเภทบรรยายจ่าย ดังนี้ 1) งบประมาณ 2) งบดำเนินงาน และ 3) งบลงทุน (อุไร รับพร, 2552)

3. แนวทางส่งเสริมการบริหารจัดการกลุ่มแม่บ้านผลิตเครื่องแกงชุมชนบ้านฝายท่านาเขลียง หมู่ที่ 11 ตำบลนาแว อำเภอดง จังหวัดนครศรีธรรมราช 3.1) แนวทางส่งเสริมด้านการทำงานเป็นกลุ่ม พบว่า ทางกลุ่มควรได้รับการพัฒนาในด้านต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นกระบวนการผลิตเครื่องแกง เทคโนโลยีที่ใช้ในการผลิตเครื่องแกง รวมถึงบรรจุภัณฑ์ให้มีความทันสมัยยิ่งขึ้น มีการพัฒนาการวางแผนการบริหารกลุ่มในด้านต่าง ๆ ให้ผู้มีความรู้ได้เข้ามาอบรมเกี่ยวกับระบบการผลิต พัฒนาด้านการผลิตเครื่องแกงให้มีความหลากหลายชนิด ให้รสชาติของเครื่องแกงที่เป็นเอกลักษณ์ของกลุ่ม รวมถึงสามารถผลิตได้ในปริมาณที่เพียงพอต่อความต้องการของลูกค้า ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ พนม ลัมอารีย์ ได้ศึกษาเรื่อง กลุ่มสัมพันธ์ พบว่า การอยู่รอดของกลุ่มและมีพัฒนาการยิ่งขึ้น หรือมีการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้นสิ่งขึ้นเหล่านี้ขึ้นอยู่กับกลุ่มมีศักยภาพหรือไม่ กลุ่มที่มีศักยภาพ คือ กลุ่มที่สามารถตอบสนองความต้องการของกลุ่ม และความต้องการของกลุ่ม ช่วยให้กลุ่มบรรลุเป้าประสงค์ที่กำหนดไว้ ส่วนกลุ่มที่ขาดศักยภาพ คือ กลุ่มที่ไม่สามารถตอบสนองความต้องการของกลุ่มและสมาชิกได้ นำกลุ่มไปสู่เป้าหมายที่ตั้งไว้ไม่ได้ตามกำหนด (พจนา พรหมเทศ, 2558) 3.2) แนวทางส่งเสริมด้านหน่วยงานสนับสนุน พบว่า ทางองค์การบริหารส่วนตำบลมีการสนับสนุนการรวมกลุ่มของสมาชิกทำเครื่องแกงร่วมการพัฒนาให้เป็นผลิตภัณฑ์ของชุมชน ให้มีการจดทะเบียนเป็นกลุ่มวิสาหกิจชุมชน เพื่อขอรับการช่วยเหลือจากหน่วยงานภาครัฐที่มีกลุ่มเครือข่าย ให้ทางกลุ่มได้รับงบประมาณสนับสนุนผ่านโครงการต่าง ๆ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ มณเฑียร โรหิตเสถียร ได้ศึกษา เรื่อง การดำเนินการของวิสาหกิจชุมชน กลุ่มผลิตภัณฑ์จากผ้าในจังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ปัจจัยแห่งความสำเร็จของวิสาหกิจชุมชนควรพิจารณาจาก 3 ปัจจัย ที่สำคัญ ได้แก่ ปัจจัยด้านการเงิน ปัจจัยด้านลูกค้า และปัจจัยด้านกระบวนการภายในธุรกิจ สำหรับปัจจัยอื่น ๆ ที่ควรนำมาพิจารณาประกอบ ได้แก่ ความสัมพันธ์ระหว่างวิสาหกิจชุมชนกับหน่วยงาน ภาครัฐที่เกี่ยวข้อง การให้บริการของภาครัฐ และการส่งเสริมจากหน่วยงานทั้งภาครัฐ และเอกชนที่เกี่ยวข้อง (มณเฑียร โรหิตเสถียร, 2549) 3.3) แนวทางส่งเสริมด้านการขายออนไลน์ ควรจะสนับสนุนให้ทางกลุ่มได้มีการออกร้าน ออกบูธตามงานต่าง ๆ ที่หน่วยงานจัดขึ้น เพื่อให้ผลิตภัณฑ์ของกลุ่มเป็นที่รู้จักอย่างแพร่หลายแก่บุคคลภายนอก มีการประชาสัมพันธ์ให้กับกลุ่มโดยการบอกต่อ มีการเปิดเพจทางสื่อสังคมออนไลน์ ประชาสัมพันธ์การขายให้เข้าถึงกลุ่มลูกค้าในพื้นที่ต่าง ๆ ได้มากยิ่งขึ้น สอดคล้องกับการศึกษาของ อาณัติ ลิ้มคเดช ได้ศึกษา เรื่อง เรียนรู้พาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ พบว่า การขายออนไลน์หมายถึง การนำสินค้าไปประกาศขายตามเว็บไซต์ที่เป็นท่าเล หรือ Marketplace ที่ผู้ซื้อกับผู้ขายออนไลน์พบกัน (อาณัติ ลิ้มคเดช, 2546) 3.4) แนวทางส่งเสริมด้านวัตถุดิบ พบว่า ทางกลุ่มต้องมีการวางแผนเกี่ยวกับการจัดซื้อวัตถุดิบไว้ เพื่อไว้ใช้ยามที่วัตถุดิบราคาแพง มีการสำรองวัตถุดิบไว้เพียงพอต่อการผลิตเครื่องแกง นอกจากนี้ในชุมชนควรมีการปลูกวัตถุดิบที่ใช้ในการทำเครื่องแกง เพื่อนำมาจำหน่ายแก่กลุ่ม เป็นการสร้างรายได้ให้กับชาวบ้านอีกทางหนึ่งด้วย สอดคล้องกับการศึกษาของ สุพัตรา ทองแก้ว ได้ศึกษาเรื่อง สร้างรายได้จากถิ่นฐานความสุขที่เรียบง่ายท่ามกลางโลภสสารเคมี พบว่า การส่งเสริมในการเลือกใช้วัตถุดิบนั้น เป็นสิ่งที่สำคัญอย่างยิ่ง มีการส่งเสริมการเลือกใช้วัตถุดิบที่มีภายในชุมชน เพื่อให้เป็นการต่อยอดภายในชุมชน (สุพัตรา ทองแก้ว, 2552) 3.5) แนวทางส่งเสริมด้านการสืบทอด พบว่า ควรมีการจัดการอบรม เป็นศูนย์การเรียนรู้ ศึกษาดูงาน แก่ผู้สนใจ และมีการถ่ายทอดความรู้แก่ผู้สนใจ ทางกลุ่มควรได้จัดทำให้มีการถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับการทำเครื่องแกง ซึ่งการถ่ายทอดความรู้นี้จะนำไปสู่การสืบทอดต่อไป สอดคล้องกับการศึกษาของ อมรา พงศาพิชญ์ ได้ศึกษาเรื่อง มนุษย์กับวัฒนธรรมในสังคม และวัฒนธรรม อธิบายเกี่ยวกับการสืบทอดวัฒนธรรม ไว้ว่า เมื่อวัฒนธรรม คือ ระบบสัญลักษณ์ที่มนุษย์สร้างขึ้น และมีใช้ระบบที่เกิดขึ้นโดยสัญชาตญาณ การถ่ายทอดวัฒนธรรมที่เห็นได้ชัดเจนที่สุด คือ การที่พ่อแม่สอนลูกว่าอะไรควรทำ และอะไรไม่ควรทำในสังคมไทย (อมรา พงศาพิชญ์, 2547) 3.6) แนวทางส่งเสริมด้านการออกแบบบรรจุภัณฑ์ พบว่า ควรมีการออกแบบบรรจุภัณฑ์ที่สามารถเก็บรักษาเครื่องแกงได้นานยิ่งบรรจุภัณฑ์เป็นที่น่าสนใจสะดุดตา มีการแจ้งสถานที่ผลิต วันเดือนปีการผลิต หมาดอายุ มีเครื่องหมาย อย. แสดงเพื่อความปลอดภัยของผู้บริโภค ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ ศักดิ์ชาย เพ็ชรศรีทอง ได้ศึกษาเรื่อง

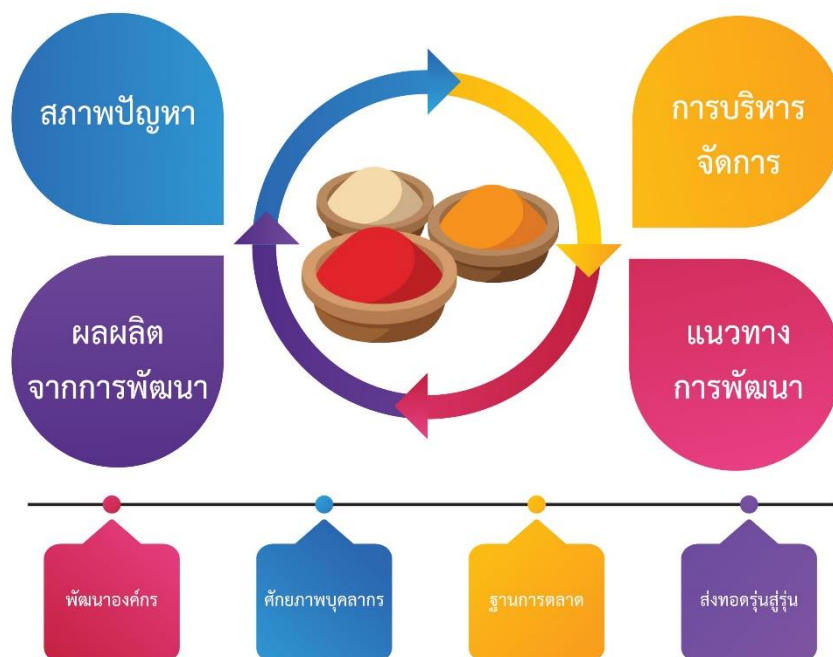
กล้วยฉาบบ้านหน้าเขา: แนวทางการส่งเสริมการแปรรูปผลิตภัณฑ์กล้วยฉาบ เพื่อส่งเสริมอาชีพในชุมชน กรณีศึกษาเกษตรกรรายย่อย บ้านหน้าเขา หมู่ที่ 3 ตำบลหน้าเขา อำเภอเขาพนม จังหวัดกระบี่ พบว่า การนำบรรจุภัณฑ์มาพัฒนาให้ทันสมัย ตรงตามความต้องการของผู้บริโภค ถือเป็นสิ่งสำคัญในปัจจุบัน เพราะสิ่งแรกที่ทำให้ลูกค้าเลือกซื้อสินค้า คือ บรรจุภัณฑ์ของตัวสินค้าหากบรรจุภัณฑ์ไม่มีความสวยงาม หรือไม่เอื้ออะไรที่เป็นจุดดึงดูดผู้บริโภคอาจจะทำให้สินค้าตัวไหนขายได้น้อย (ศักดิ์ชาย เพ็ชรศรีทอง, 2563)

องค์ความรู้ใหม่

เครื่องแกง (เครื่องเทศ) หรือที่คนไทยเรียกติดปากกันว่า “พริกแกง” ด้วยภูมิปัญญาของบรรพบุรุษไทยที่ถ่ายทอดเคล็ดลับสูตรเด็ดที่ใช้ในการปรุงอาหารไทย เครื่องแกง เป็นตำรับสมุนไพรที่ใช้ผสมในอาหารเครื่องปรุงหลัก ๆ ที่มักจะใช้ คือ พริก หอมแดง กระเทียม โดยจะมีการเติมสมุนไพรเครื่องเทศอื่น ๆ ลงไป เช่น ข่า ขมิ้น ดีปลี ผิวมะกรูด ทั้งนี้ สมุนไพรที่มีรสเผ็ด และมีน้ำมันหอมระเหย เช่น พริกไทย ดีปลี ขิง ข่า ขมิ้น จะมีสรรพคุณในการลดการอักเสบ ช่วยลดอาการที่เกิดจากหวัด แสดงให้เห็น ความคิดสร้างสรรค์ การผลิตเครื่องแกง สามารถอนุรักษ์ผลิตภัณฑ์พื้นบ้าน และสร้างรายได้ให้แก่ชุมชนท้องถิ่น ทั้งนี้ ยังเป็นการส่งเสริมการสร้างชุมชนด้วยการจัดตั้งกลุ่มแม่บ้านผลิตเครื่องแกงในพื้นที่ต่าง ๆ โดยมีแนวทางส่งเสริมการบริหารจัดการกลุ่มแม่บ้านผลิตเครื่องแกง ดังรายละเอียดภาพที่ 1

แนวทางส่งเสริมการบริหารจัดการกลุ่มแม่บ้านผลิตเครื่องแกงชุมชน

บ้านฝายท่านาเขาสีง หมู่ที่ 11 ตำบลนาแว อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช

ภาพที่ 1 นวัตกรรมการบริหารจัดการกลุ่มแม่บ้านผลิตเครื่องแกงชุมชน

สรุปและข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย พบว่า 1) การบริหารจัดการกลุ่มแม่บ้านผลิตเครื่องแกงชุมชนบ้านฝายท่านาเขาสีง พบว่า 1.1) ด้านการบริหารองค์กร ประชุมเพื่อกำหนดหน้าที่ วางแผนในการทำงาน 1.2) ด้านการบริหารคน คัดเลือก

สมาชิกให้เหมาะสมกับงานที่ได้รับมอบหมาย 1.3) ด้านการบริหารเครื่องมือ วัสดุ อุปกรณ์ เลือกใช้อุปกรณ์ที่เหมาะสม และวัตถุดิบที่มีคุณภาพ และ 1.4) ด้านการบริหารงบประมาณ มีการจัดทำบัญชีรายรับ รายจ่ายสรุปผลกำไรขาดทุน 2) สภาพปัญหาการบริหารจัดการกลุ่มแม่บ้านผลิตเครื่องแกงชุมชนบ้านฝายท่านาเขียงพบว่า 2.1) ด้านสภาพปัญหาในด้านการบริหารองค์กร สมาชิกในกลุ่มมีความคิดเห็นไม่ตรงกัน 2.2) สภาพปัญหาด้านการบริหารคน 2.3) สภาพปัญหาด้านเครื่องมือ วัสดุ อุปกรณ์ มีเครื่องมือเก่าที่ไม่ทันสมัย และ 2.4) สภาพปัญหาในด้านการบริหารการเงิน งบประมาณ ภายในกลุ่มเองไม่มีเงินทุนที่จะมาใช้จ่ายหมุนเวียนในในกลุ่ม และ 3) แนวทางส่งเสริมการบริหารจัดการกลุ่มแม่บ้านผลิตเครื่องแกงชุมชนบ้านฝายท่านาเขียง พบว่า 3.1) แนวทางส่งเสริมด้านการพัฒนากลุ่ม 3.2) แนวทางส่งเสริมด้านหน่วยงานสนับสนุน 3.3) แนวทางส่งเสริมด้านการตลาด 3.4) แนวทางส่งเสริมด้านวัตถุดิบ 3.5) แนวทางส่งเสริมด้านการสืบทอด และ 3.6) แนวทางส่งเสริมด้านบรรจุภัณฑ์ข้อเสนอแนะต่อกลุ่ม 1) ในการบริหารจัดการกลุ่มควรเปิดโอกาสให้คนรุ่นใหม่ได้เรียนรู้การทำพริกแกงให้มากยิ่งขึ้น 2) ควรเพิ่มช่องทางในการจำหน่ายพริกแกงในรูปแบบต่าง ๆ ให้แก่ผู้บริโภค และ 3) ควรมีการรับซื้อวัตถุดิบในการผลิตพริกแกงภายในท้องถิ่นเพื่อลดต้นทุนในการผลิต และทำให้คนในชุมชนมีรายได้เสริมเพิ่มขึ้น ข้อเสนอแนะต่อชุมชนบ้านฝายท่านาเขียง 1) ชุมชนควรมีการส่งเสริมผลิตภัณฑ์พริกแกงให้พ่อค้าแม่ค้าภายนอกเข้ามาทำการซื้อขายมากขึ้น และ 2) ชุมชนควรให้ความสำคัญ และผลักดันสินค้าในชุมชนสู่ตลาดที่กว้างขึ้นเพื่อเป็นการสร้างรายได้ให้แก่ชุมชนเอง ข้อเสนอแนะต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง 1) ควรให้หน่วยงานเข้ามามีส่วนในการสนับสนุนเงินทุน และงบประมาณในการจัดซื้อเครื่องบดพริกแกง 2) ควรมีการประชาสัมพันธ์ภายในชุมชนและนอกชุมชนให้รู้จักผลิตภัณฑ์พริกแกงมากขึ้นเพื่อเพิ่มช่องทางการจำหน่ายให้กับกลุ่ม และ 3) ควรมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในลักษณะเครือข่ายเกี่ยวกับการแปรรูปพริกแกง ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป 1) ควรศึกษากระบวนการผลิตพริกแกงเพื่อวิสาหกิจชุมชน กรณีศึกษาในพื้นที่ อำเภอดง 2) ควรศึกษาปัญหาของกระบวนการผลิตพริกแกงเพื่อวิสาหกิจชุมชน กรณีศึกษาในพื้นที่อำเภอดง และ 3) ควรศึกษาแนวทางส่งเสริมกระบวนการผลิตพริกแกงเพื่อวิสาหกิจชุมชน กรณีศึกษาในพื้นที่ อำเภอดง

เอกสารอ้างอิง

- พจนา พรหมเทศ. (2558). การพัฒนาผลิตภัณฑ์เครื่องแกงบ้านบ่อทราย ตำบลนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช. ใน วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสหวิทยาการเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น. มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร.
- พิไลรัตน์ ต๊ะมา และณัฐยา ตันตรานนท์. (2564). การพัฒนาบุคลากรสู่มาตรฐานทักษะที่จำเป็นสำหรับการปฏิบัติงาน ของบุคลากรสำนักงานศึกษาธิการภาค 15. สมาคมพัฒนาวิชาชีพการบริหารการศึกษาแห่งประเทศไทย, 26(1), 280-290.
- ภมรรัตน์ สุธรรม. (2546). พลวัตชุมชนกับการพึ่งตนเองในภาคตะวันตก. กรุงเทพมหานคร: สถาบันวิทย์ทัศน์.
- มณฑิยา โรหิตเสถียร. (2549). การดำเนินการของวิสาหกิจชุมชน กลุ่มผลิตภัณฑ์จากผ้าในจังหวัดเชียงใหม่. ใน วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชานวัตกรรมธุรกิจสำหรับผู้บริหาร. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- มูลนิธิโรงพยาบาลเจ้าพระยาอภัยภูเบศ. (2559). เครื่องแกงไทย แก่โรค สูดยอความอร่อย. เรียกใช้เมื่อ 15 ตุลาคม 2561 จาก <https://goodlifeupdate.com/healthy-body/170686.html>
- วรารพร แต้มเรืองอิฐ. (2565). การตัดสินใจของผู้บริหารกับการบริหารงบประมาณของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรีเขต 1. ใน วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ศักดิ์ชาย เพ็ชรศรีทอง. (2563). กล้วยฉาบบ้านหน้าเขา: แนวทางการส่งเสริมการแปรรูปผลิตภัณฑ์กล้วยฉาบเพื่อส่งเสริมอาชีพในชุมชน กรณีศึกษา เกษตรกรรายย่อย บ้านหน้าเขา หมู่ที่ 3 ตำบลหน้าเขา อำเภอลำพูน

จังหวัดกระบี่. ใน สารนิพนธ์ศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการพัฒนาชุมชน. มหาวิทยาลัยราชภัฏ นครศรีธรรมราช.

สิริมนต์ นฤมลศิริ. (2563). องค์การ และการจัดการสมัยใหม่. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ.

สุนันทา เลาพันธ์. (2551). การพัฒนาองค์การ. กรุงเทพมหานคร: รุ่งวัฒนา.

สุพัตรา ทองแก้ว. (2552). สร้างรายได้จากถิ่นฐาน ความสุขที่เรียบง่ายห่างไกลสารเคมี. เรียกใช้เมื่อ 30 ตุลาคม 2561 จาก <https://www.eeforth>

อนิวัช แก้วจำนง. (2550). หลักการจัดการ. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์หนังสือมหาวิทยาลัยทักษิณ.

อมรา พงศาพิชญ์. (2547). มนุษย์กับวัฒนธรรมในสังคม และวัฒนธรรม. (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

อาณัติ ลีมีคเดช. (2546). เรียนรู้พาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ ภาคทฤษฎี และปฏิบัติ. กรุงเทพมหานคร: เอ.อาร์ บีซีเนสเพรส.

อุไร รับพร. (2552). สภาพปัญหา และแนวทางแก้ปัญหา การบริหารงบประมาณเงินอุดหนุน ปัจจัยพื้นฐานสำหรับ นักเรียนยากจน ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี เขต 2. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์.